

Telefon št. 3040

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. Rokopisje ne vračajo. Netranskribovana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, St. Peterske vojačnice. Telefon št. 3040

Pri razvitiu invalidske zastav v Beogradu.

Invalidsko udruženje je zopet pokazalo svojo disciplino in nastop.

Dne 5. in 6. novembra t. l. se je zbralo v Beogradu toliko vojnih invalidov, da se ceni njihovo število okoli 15.000. Vsak se je odzval svoji organizaciji in vsak je smatral za svojo dolžnost prisostvovati veliki manifestaciji in slavnosti, ko prejmejo iz rok našega Najvišjega zaščitnika Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I. invalidsko

Beogradske ulice so se napolnile z invalidi, ki so ogledovali mesto. Nekateri so bili v narodnih nošah, mnogo pa jih je nosilo različna odlikovanja.

V soboto ob 11. uri dopoldne se je vršil v saborni cerkvi svečan parastos za padle in umrle borce in člane, katerega so se udeležili vsi člani širšega in ožjega Središnjega odbora, mnogo drugih invalidov in predstavnikov vlade, občine ter različnih organizacij in

Množice invalidov, zbrane pred tribuno na beograjskem stadionu s prapori posameznih invalidskih organizacij, poslušajo nagovor Nj. Vel. kralja Aleksandra.

zastavo kot naše največje priznanje in počaščenje.

Invalidi vseh vrst, šepavi, sključeni, brez udov, slepi, bolni ob palicah in na vozičkih so bili navzoči. Tudi iz dravske banovine je bil odziv zelo časten. Oblastni odbor je že dolgo pripravljaval organizacijo svojih članov za odpotovanje v Beograd in preskrbo tamkaj. Krajevni odbori pa so prijavi razne člane, kateri so se z malimi izjemami udeležili proslave.

Prvi transport se je odpeljal iz Maribora v petek popoldne ob 14.10 z brzovlakom direktno proti Beogradu. V Zidanem mostu sta se jim pridružila voditelja tov. Viik in Zore iz Ljubljane in še nekaj drugih udeležencev, ker bi bila drugače druga skupina iz Ljubljane prevelika. Iz Ljubljane pa je odpotoval drugi transport v petek zvečer ob 20. uri z brzovlakom. Za oba transporta so bili rezervirani posebni vozovi, da so se mogli voziti invalidi skupaj.

Prvi naš mariborski transport je dospel v Beograd okoli 9. ure zjutraj, ker so ga med potjo priklopili v Novski nekemu posebnemu invalidskemu vlaku.

Drugi ljubljanski transport pa so že v Zagrebu pridružili vsled prevelikega dotoka tovarišev iz Primorja, Like in drugih delov Hrvatske tudi posebnemu vlaku. V Sunji so sprejeli še Banjalučane in tako so dospeli skupaj v Beograd okoli 10. ure dopoldne.

Došle so na beograjskem kolodvoru čakali nekateri člani našega Oblastnega odbora, ki so že poprej prevzeli v Beogradu prenočišča in preskrbeli za prehrano.

Težkim invalidom je bilo dodeljeno stanovanje v kasarni Vojne akademije v sredini mesta, lahkim pa v izpraznjeni vojašnici pešad. podoficirske šole na Dedinju, ki je precej oddaljeno. Mnogo naših tovarišev pa si je najelo stanovanja tudi privatno in po hotelih. Prvi dan po dohodu, t. j. v soboto 5. novembra t. l., so se udeleženci odpočili in ni bilo obveznega programa.

Cel dan pa so prihajali transporti iz drugih oddaljenih krajev in v soboto popoldne je igrala na kolodvoru vojaška godba k sprejemanju.

društev. Navzoči so bili zastopniki Nj. Vel. kralja, načelnik občine in pravoslavni cerkveni vladika, katere je pri vходу v cerkev oficijelno pozdravil predsednik Sred. odbora, tov. Nedić.

Duhovščina je opravila parastos. Po obredu je svečenik počastil padle borce in vse heroje, ki so se v vojni žrtvovali za osvobodjenje in narodno ujedinjenje z lepim, vznešenim nagovorom na navzoče. Malo pred poldnem je bil parastos končan. Slovenci smo imeli svoje zbirališče v Delavski zbornici, kjer nam je bila pripravljena tudi hrana. Tamkaj so naši tovariši v soboto opoldne pri obedu dobili vsa navodila za slavnost prihodnjega dne.

Popoldne so se razkropili udeleženci v različne dele meta ter si ogledovali zanimivosti. Ob 17. uri pa je imel širši Središnji odbor

plenarno sejo,

katere sta se udeležila naša člana širšega Sred. odbora, tov. Štefe in Tomc. Seja se je vršila v prostorih fonda Sv. Djordje.

Prisotni so bili poleg Središnjega odbora vsi člani širšega odbora in še nekateri zaslužnejši invalidski sodelavci.

Po 17. uri je otvoril plenarno sejo predsednik tov. Nedić približno sledeče:

Čast mi je pozdraviti vas v gostoljubnem Beogradu in da sprejemamo vse naše tovariše, ki so v velikem številu dospeli semkaj, kakor so to zaslužili.

Jutri moramo izvršiti velike posle, treba je dostojno proslaviti, kar smo podvzeli. Šele v drugi vrsti nas čaka delo, ki ga imamo istotako izvršiti v dobrobit naših članov. Zato se zavečajte dolžnosti in bodite složni in strpljivi.

Delegat iz Užic se je oglašil in sporočil pozdrave tudi v imenu njihove organizacije. Kljub temu, da je naše vprašanje skrajno slabo in da še vedno dobivamo negativna rešenja, moramo dati prednost sedaj naši proslavi. Doma so mu naročili staviti predlog: Ker je to svečanost, kakršne še ni bilo v Jugoslaviji, zato ne moremo ob tej priliki

siliti na dan z našimi zahtevami. Naše slabo vprašanje naj bo interna stvar udruženja, zato ga preložimo za drugič, ko nas Sred. odbor pozove na posebno sejo.

Tov. Dušan Ilić: O priliki svečanosti moramo čuvati dostojanstvo in govoriti samo smotreno omejeno. Ni umestno, da premlevamo interne stvari.

Tov. Nedić: Vprašanje za invalidski zakon je moral Sred. odbor ustaviti za potrebo plenuma, ker so Oblastni odbori stavili take predloge. Vprašanje pa je nujno z ozirom na spremembo vlade, zato ne moremo več čakati.

V slučaju, kot ga zahtevata predgovornika, je potrebno, da se Središnji odbor pooblasti, da stavi predloge, kakršne smatra za mogoče.

Tov. Perić: Ljudje so željni, da bi prišli v Beograd, a jim ni mogoče. Oni bi radi marsikaj izjavili, kar jim je absolutno potrebno za današnje stanje.

Nujno potrebujejo zboljšanja, zato se ne more več zavlačevati. Načrt so naše organizacije zavrgle, vendar pa v teh razmerah skoro ne more biti boljše. Zato je najbolje, da se brez daljine diskusije pooblasti Središnji odbor za ugotovitev in predložitev.

Tov. Nedić je rekel: V svojem imenu častno izjavljam, da bomo naredili za zakon vse, kar je mogoče in plenum naj potem kontrolira.

Oglasil pa se je še tov. Kan iz Sarajeva, ki je poudarjal, da je treba z ozirom na zelo stvarne predloge Oblastnih odborov le poudariti oziroma opozoriti na nekatere točke, ki naj pridejo v načrt, ker ne tangirajo nobenega budžeta, vendar pa so za vojne žrtve velikega pomena. V tem smislu naj se sklone pooblastilo Sred. odboru s tem dodatkom. Plenarna seja je nato sprejela predlog iz Užic, da se za končno redakcijo in predložitev načrta invalidskega zakona pooblasti Središnji odbor, ki mora upoštevati vse stvarne slučaje iz predloga tov. Kana.

Nato je tov. Nedić podal vsa navodila predsednikom Oblastnih odborov, ozir. članom Središnjega odbora, kako naj svoje skupine zberejo, vodijo, postavijo na prostoru in v sprevodu. Tudi

Tako je minul dan pred slavnostjo. V nedeljo, dne 6. novembra so se že zgodaj zjutraj pripravljale skupine invalidov na zbirališčih. Z vlaki od raznih strani so dospeli šele v nedeljo zjutraj glavne skupine invalidov iz bližnjih krajev.

Število udeležencev se je pokazalo naravnost ogromno.

Središnji odbor je izdal vsega skupaj 17.700 legitimacij za vožnjo, vendar pa je 420 invalidov plačalo vožnjo. Če prištevamo še pešce iz okolice in Beogradčane ter drugo prebivalstvo, lahko cenimo

20.000 udeležencev

pri proslavi.

Za hrano je bilo izdanih 22.000 nakaznic in še 75.000 Din v gotovini.

Že od 6. ure zjutraj so se zbirali invalidi na glavnem zbirališču pred pisarnami udruženja v Vidinski ulici. Ob 7. uri je bilo tam okoli 8000 članov.

Naravno je, da se vsi niso mogli zbirati v Vidinski ulici kot je bilo to prvotno določeno. Oni, ki so stanovali na Dedinju, so imeli zbirališče kar tam. Tudi drugod v različnih delih mesta so bila zbirališča.

Glavna skupina Slovencev se je zbirala pred Delavsko zbornico v Njeguševi ulici. Na čelu je nosil tov. Maček zastavo našega Oblastnega odbora, ki smo jo prinesli s seboj; tov. Gosar pa tablo z napisom našega Oblastnega odbora. Za njima je bil nek invalid, ki se je vozil v vozičku, nato pa 4 Blejci v gorenjskih narodnih nošah.

Za temi so sledili naši invalidi in sicer najprej lažji, težki pa posebej zadaj, ker so morali med potjo izstopiti, da so se peljali z avtobusi in tramvaji.

Vsi so imeli na prsih trobojnice z napisom: »Dravska banovina«.

Skupine so imele ob strani reditelje, zadaj pa so šli naši bolničarji, ki so bili določeni za slučaj, če bo treba komu pomoči. Bolničarji so nosili na rokah križe ter so imeli s seboj zdravilne pripomočke za prvo silo.

Naša skupina je odšla proti slavnostnemu prostoru okoli 8. ure zjutraj. —

Velikim invalidskim svečanostim v Beogradu je preteklo nedeljo prisostvovalo okrog 15.000 invalidov iz vse Jugoslavije. Slika predstavlja prizor, ko je Nj. Vel. kralj poklonil invalidom prapor v znak zahvale za njihovo žrtvovanje v vojni.

je označil natančen potek in dal vsa druga navodila za slavnost.

Predsedniki Oblastnih odborov so skupno s Središnjim odborom podpisali na plenarni seji tudi

spominsko knjigo,

ki jo je Udruženje o priliki slavnosti poklonilo Njegovemu Veličanstvu kralju. Spominska knjiga je lepo umetniško delo.

Pred hotelom Slavija so izstopili težki invalidi, ki so se potem pripeljali z avtobusi in tramvaji do slavnostnega prostora, ostala skupina pa se je počasi pomikala naprej peš po dolgi ulici Svobode ter je okoli pol 10. ure dospela na približno 2 km oddaljeno igrališče sportnega kluba Jugoslavija.

Okoli tega prostora se je zbralo že nebroj invalidov, ki so čakali na razpored. Naša skupina je zavila okoli

prostora do južnega vhoda, kjer je vstopala v prostor.

Vojaška godba 2. peš. polka je ves čas dohoda invalidov igrala koračnice. Ob prihodu vsake skupine je zaigrala komad iz dotičnega kraja, tako je tudi nam Slovincem zaigrala koračnico — »Triglav«.

Na ogromnem sportnem prostoru so se postavljale došle skupine v čelne skupine proti tribuni, na čelu jim zastave. Naša skupina je bila tik pred tribuno. Ko so prišle vse skupine na prostor, je bila množica nepregledna.

Težki invalidi in civilno prebivalstvo je napolnilo sedeže na tribunah.

Vhod za Njegovo Veličanstvo in za druge predstavnike in goste je bil glavni, to je pod tribuno. Nad njim je bila razvita 10 metrov dolga jugoslovenska trobojnica z napisom »Živeo kralj! Živela Jugoslavija!« — Skozi dohod so bili položeni tepihi, in istotako pokrita kraljevska loža ter ozaljšana z venci.

Na več mestih je tврdka »Philips« montirala mikrofone za oddajo po radiu, kakor tudi zvočnike za prenos. Zvočniki pa so bili postavljeni tudi po vseh glavnih ulicah Beograda, da je moglo občinstvo po celem mestu poslušati potek slavnosti.

Tik pred glavno tribuno je stal zastavonoša z invalidsko zastavo. Okoli nje pa so stali gostje in sicer člani Udruženja francoskih bojnikov iz solunske fronte, delegati vojnih invalidov carske ruske vojske ter zastopniki vseh humanitarnih in kulturnih društev. Bila je tudi zastava četnikov. Pod tribuno je bil tudi celokupni Središnji odbor.

Desno od kraljevske lože so bili na sedežih člani kraljevske vlade. Navzoči so bili vsi ministri razun min. socialne politike, g. Ivana Puclja, ki je bil odsoten iz Beograda.

Dalje so bili navzoči predsednik senata g. dr. Pavelić, predsednik narodne skupščine g. dr. Kumanudi, guverner Narodne banke g. Bajloni, predsednik občine beogradske g. Petrović, nadškof g. Rodić, narodni poslanci, senatorji, delegat Narodne odbrane general v p. g. Milić, odposlanci Udruženja rezervnih oficirjev, admiral v p. g. Prica, odposlanec ministra socialne politike, načelnik g. Hofmanović in mnogo drugih odličnih zastopnikov in zastopnic. Levo od kraljevske lože so bili predstavniki zavezniških držav in sicer Francije, Anglije, Amerike, Italije, Poljske, Čehoslovaške ter predstavnik ruske emigracije.

Točno ob 10. uri je došel na prostor maršal dvora, general g. Dimitrijević.

Kmalu nato je voditelj slavnosti, član Središnjega nadzornega odbora, g. Djurković razglasil skozi mikrofona povelje: »Invalidi, spremite se za doček Njegovega Veličanstva kralja!«

Zaorili so klici »Živel kralj!« Glasilo se je drugo povelje: »Vrste naj se pomaknejo nekoliko nazaj!« kar se je izvršilo.

Kmalu pa je zadonelo povelje: — »Mirno!«

Godba je zaigrala državno himno, kape in klobuki so bili naenkrat sneti in skozi glavni vhod je dospelo Njegovo Veličanstvo kralj.

Tisoče klicev je vzklikalo: »Živio kralj! Živio Jugoslavija!« Zadovoljno in z dopadanjem je pozdravljala kralj nekdanje borbe iz vseh strani naše prostrane domovine s salutiranjem. Predsednik Središnjega odbora tov. Božo Nedić je pozdravil Njegovo Veličanstvo v imenu celokupnega Udruženja vojnih invalidov.

Kralj je stopil v ložo, pred katero sta stala predsednik vlade g. Milan Sršić ter minister vojske in mornarice general g. Stojanović.

Izvršila se je najprvo

blagoslovitev zastave.

Beogradski episkop g. dr. Vikentije Vujić ob asistenci treh svečnikov je pričel opevati obred. Godba je zaigrala molitev in odpevalo je Prvo beogradsko pevsko društvo.

Nad slavnostni prostor je priletel velik avion Aero-kluba ter ga je parkrat obkrožil.

Po svečani blagoslovitvi sta stopila predsednik Središnjega odbora tovariš Nedić in zastavonoša g. Žika Todorović pred Njegovo Veličanstvo v ložo in mu podala na krožniku zlat žebelj, ki ga je

blagovolil zabiti v drog zastave. Nato je Njegovo Veličanstvo zavezalo tudi na drog trak z napisom »Ratnim invalidima — Aleksadar«.

Kralj je izročil zastavo predsedniku Središnjega odbora, tov. Božu Nediću, kateri jo je poljubil, nato pa se je kralj obrnil k invalidom in imel sledeči

govor:

Junaki!

Prepojeni z nacionalnimi ideali in vzgojeni v čistem rodoljubju ste pokazali, ko je nastopil usodni čas, kdo da ste. V svoji skromnosti vi ne kažete tega, toda to kažejo vaše težke rane, ki se komaj pregledajo.

Polki in armade, katere so pod vrhovno komando blagopokojnega kralja Petra (živahni klici »Slava mu!«) ter pod mojo vrhovno komando (zopet dolgočasno navdušeno vzklikanje »Živio kralj! Živela Jugoslavija!«) prinesli slavo srbsko-jugoslovenskega orožja skozi širni celi svet, so vas videli na delu!

Vi ste oni, v katerih rokah je bila za obrambo zemlje in časti vsaka puška smrtonosna.

Predolga so bila leta vojne in samoodrekanja, preveč je bilo sovražnikov, ki so zahtevali naše nacionalno zaslužnjenje in iztrebljenje, toda obstojala je vaša vera v Boga in uspeh naše pravične stvari, vaša ljubezen napram domovini in vaše zavedanje dolžnosti.

Zato ste brez mrmranja dali moč, kri, očesni vid, sebe.

Dostojno in častno ste bili svoj veliki boj za kralja in očetnjava. (Dolgotrajni klici »Živio kralj! Živio Jugoslavija!«)

Bili in prebili!

Z milostjo božjo ter silno in izdatno pomočjo svojih velikih zaveznikov (Živio zavezniki!) je srbska vojska ter jugoslovenski dobrovolci s svojo vztrajnostjo in hrabrostjo, pri kateri ste vi vedno prednjačili, uspela ustvariti svobodo in ujedinjenje Narodne države, velike in močne nam kraljevine Jugoslavije. (Živela Jugoslavija!)

V požrtvovanju, s katerim se je ona ustvarjala, in s kakršnim je treba da je čuvana, ste vi živ primer in učitelj mlademu pokolenju, a vašim tovarišem, katere je neusmiljena zgodovina prikovala do ujedinjenja na tujo stran, naj bo najboljša sporočilo in nauk, s kolikim trpljenjem je bilo treba odkupovati okrove usode, dokler nismo došli do tega, da nas ne razdvajajo niti več nobene meje, niti nas ne bodo razdvajale. (Tako je: Živio kralj! Živio Jugoslavija!)

S to željo podarim vašemu udruženju kot vrhovni komandant (navdušene pozdravljanje) to zastavo in jo razvijam s prepričanjem, da se bo pod njo vedno negovalo jugoslovensko bratstvo, vitezstvo in edinstvo.

Navdušeno pozdravljanje kar ni hotelo poenajati, ko je kralj končal svoj govor.

Predsednik Središnjega odbora, tov. Nedić, se je obrnil do Nj. Vel. kralja s sledečo

zahvalo:

Vaše Veličanstvo!

Za ta svečani dan, ko iz rok Vašega Veličanstva sprejemajo kot protidar to divno zastavo, znamenje viteške časti in dostojanstva vojni invalidi Jugoslavije, preživljajo najradostnejše trenutke svojega življenja. Oni vidijo v njej najvišje in najlepše priznanje za vse svoje napore in trpljenje za svojo vdano in verno službo kralju in očetnjava.

Osvobojeni vseh zablod prošlosti, od ujedinenja, zvezani z nerazdvojnim bratstvom, morejo vojni invalidi Jugoslavije pokazati svoje dosedanje delo, svoje iskreno prizadevanje, da v vsakem trenutku služijo v korist države in njenega vladarja, da se ohranijo dragocene zasluge, plačane s krvjo najboljših izmed nas.

V prepričanju, da se morejo nadomestiti strašne žrtve vojne samo s složnim delom v miru in da na tem danes sloni bodočnost celega sveta, se s častjo prištevamo med zavedne pionirje novega življenja, katero se pojavlja na poprišču vojnega krvoprelitja. Mi oznanjamo delo, slovo in mir.

Prepričani, da s takim delom ustvarjamo iskrene želje svojega kralja in naroda, ne pozabljamo niti za trenotek na svoje dolžnosti vojakov in branilcev

domovine. Vojni invalidi Jugoslavije so vedno pripravljeni na največje žrtve. Kot verni čuvarji zapuščine hrabrih borcev, padlih za svobodo in ujedinjenje našega naroda, so pripravljeni v vsaki nevarnosti potrditi z delom ljubezen in brezmejno vdanost kralju in domovini.

Vaše Veličanstvo!

Srečni in ponosni, ker so bili do sedaj vedno počaščeni z brižnim prizadevanjem svojega vzvišenega zaščitnika, izkoriščajo vojni veterani to priliko, da še enkrat manifestirajo svojo globoko ljubezen napram Vašemu Veličanstvu.

Tisoči vojnih invalidov, zbrani danes na tej impozantni svečanosti, se zaobljubljajo, da bodo od sedaj, kakor do sedaj, verni čuvarji svojega ljubljene kralja in svoje domovine Jugoslavije, pripravljeni, da v vsakem trenutku svojo zaobljubo izvedejo z največjimi žrtvami!

Vaše Veličanstvo!

Našo radost in našo ljubezen dele z nami odsotni invalidi, vdove naših hrabrih padlih tovarišev in vojne sirote, sto tisoč naših članov, ki v tem trenutku pošiljajo tople molitve k Bogu za dolgo in srečno življenje Vašega Veličanstva in cele Kraljevske Družine! (Živela!)

Večno hvaležni svojem vzvišenemu zaščitniku za brigo in očetovsko skrb, hočejo živeti in umreti v verni službi kralju in domovini in izrekajo globoke zahvale Vašemu Veličanstvu za ta visoki dar in za pazljivost, katere je vzbudila srca vseh starih bojevnikov, ki kličejo iz dolbine src:

Naj živi Vaše Veličanstvo!

Živela Jugoslavija!

Med tem govorom, ko je predsednik izgovoril »zaobljubljamo se!« je mogočna masa navzočih dvignila prste in zaklicala: »Zaobljubljamo se!«

Govor tov. Nedića je bil burno aklamiran.

Nato je Nj. Vel. kralj zapustil slavnostni prostor s srčnim nasmehom in pozdravljanjem.

Množica mu je prirejala mogočne ovacije.

Skozi zvočnik se je oglasilo povelje »Mirno! Slavnost se bo še nadaljevala.«

Tov. Nedić je spremljal Nj. Veličanstvo do izhoda.

Ko se je vrnil, mu je čestital predsednik Udruženja ruskih invalidov na odlikovanju, ki so ga deležne jugoslovenske vojne žrtve.

Tov. Nedić se je prisrčno zahvalil za čestitke, nato pa je nagovoril člane kraljevske vlade sledeče:

»Vaša prevzvišenost! Gospodje člani kraljevske vlade, gospodje poslanci narodnega predstavništva in ostali dragi gosti!

Vojni invalidi Jugoslavije smatrajo kot osebno čast in srečo, ker je ta svečani dan posvetitve naše zastave opravljen z blagoslovom poglavarja pravoslavne cerkve in v navzočnosti ostalih veroizpovedi. Nič manj niso veseli, ker je ta divna svečanost opravljena v prisotnosti članov kraljevske vlade, ki nas je ob vseh prilikah vpoštevala z veliko hvaležnostjo. Vojni invalidi smatrajo za čast, da se ob tej priliki toplo zahvalijo na pažnji poslancem našega narodnega predstavništva, predstavnikom naše divne vojske, vojaškim odposlancem naših zaveznikov, častništvu, občini prestolice, ki nam je izkazala srčno gostoljubnost, predstavnikom nacionalnih, kulturnih in prosvetnih društev ter ustanov, tiska, in vsem ostalim gostom, kateri so z osebno navzočnostjo poveljali našo redko svečanost in na ta način našo dokazali svojo ljubezen napram vojnim žrtvam.

Pazljivost, ki nam je ob tej priliki izkazana, naj nam bo ponos ter nam daje nove moči, da vztrajamo v službi kralja in domovine do konca svojega življenja.

Vojni invalidi Jugoslavije se zave-

dajo težkoč, katere so postavljene proti napredku in preporodu naše domovine. Zavedajo se značaja vseh potreb, ki so po intencijah Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929 podvzete v cilju ureditve naše domovine. Srečni so, ker se usoda domovine nahaja v sigurnih rokah vrhovnega državnega poglavarja in njegovih sodelavcev in vojni invalidi so gotovi, da v vsakem trenutku posvete vse svoje moči v dobrobit kralja in naroda. Oni imajo samo eno željo in ideal, da se dragocena pridobitev, plačana z neštevilnimi žrtvami, obdrži neokrnjena za naše potomce.

Vojni invalidi Jugoslavije so najboljši zastopniki miru, iskreni boritelji za idejo mednarodnega zblizanja, sodelovanja in solidarnosti. Noseči na sebi vse posledice strahote vojne, delujejo že cele decenije — v skupnosti z vojnimi žrtvami drugih držav — na trajni pridobitvi miru med narodi.

Toda na svojo veliko žalost opažajo, da strah vojne še ni odpravljen.

Mi smo bili že nekočkrat primorani, da obrnemo pažnjo civiliziranega sveta na nevarnosti, ki močno ogrožajo mir v tem delu Evrope. Z raznih strani se neprenehoma vodi odvrtna tilha akcija, ki ima za cilj, da v naši zemlji za vsako ceno izzove nemir in prepir. Podprti z eno roko izrodka, napravljajo sovražniki naše države tajne kanale, skozi katere vedno silijo preko meje Jugoslavije tajne agente in provokatorje, ki se trudijo, da nas ogroze in napravijo nemire in krvoprelitje.

Polni dela na ojačanju države v dobi te težke krize, ob tej priliki posvečamo pažnjo poštenjavnosti in treznim duhom celega sveta na nevarnosti, ki prete miru v Evropi pred zločini sovražnikov naše domovine.

Nanašajoč se na svojega ljubljene kralja, kateri jih je vodil do slave skozi vse borbe in težke izkušnje, invalidi vojni veterani Jugoslavije, ponos jugoslovenske nacije so pripravljeni na nove žrtve v dobrobit Njegovega Veličanstva, slavne narodne dinastije Karadjordjevičev in prosperiranje Jugoslavije.

Živijo Nj. Vel. kralj Aleksander I.!

Živela Jugoslavija!

Končno je godba zopet zaigrala državno himno in oficijelni del slavnosti je bil končan.

Po končani slavnosti so se začele takoj grupirati skupine po alfabetskem redu Oblastnih odborov in odkorakale zopet nazaj v mesto.

Povorka je bila nepregledna.

Pod tribuno so stali veliki leseni ščiti za zabijanje žebeljev, katerih je bilo nebroj. Posamezni za zabijanje so prišli šele čez par dni na vrsto.

Skozi mesto se je počasi vila povorka mimo mase gledalcev.

Pred našim oddelkom je bila vojaška godba, prva vojaška godba pa je igrala na čelu povorke, kjer so korakali vsi zastavonoše okoli nove invalidske zastave.

Sprevod je šel mimo dvora, kjer so invalidi navdušeno vzklikali »Živel naš kralj! Živela Jugoslavija!« Dalje je zavila povorka po Terazijah proti gledališču in naprej proti Vidinski ulici, kjer je bil razhod. Zadnji oddelki pa so se morali raziti že pred Ratničkim domom, ker je bila ura že pol 15 popoldne.

Nato so se invalidi porazdelili po restavracijah h kosilu.

Popoldne je bil pred kavarno Moskva na Terazijah koncert vojaške godbe, zvečer pa je bila velika razsvetljava z raketi na Kalimegdanu.

Z večernimi vlaki so pričeli bližnji invalidi zopet odhajati domov.

Tudi naši Slovenci so se po večini odpeljali v nedeljo 9. novembra ponoči, ker sta bila zanje pripravljena dva posebna brzovlaka.

Slavnost bo marsikdo obdržal v večnem spominu, ker je bila to največja in najlepša prireditev, kar smo jih doživele jugoslovenske vojne žrtve.

Preskrba vojnih žrtev v Grčiji.

Tudi Grčija s 5½ milijoni prebivalcev ima razmeroma veliko število vojnih žrtev. Njihova preskrba spada v ministrstvo dela in javne pomoči.

Tamkajšnje vojne žrtve imajo dva udruženja; eno je na nacionalistični podlagi, drugo pa na socialnih tendencah. Veliko število invalidov je organi-

zirano v drugonavedenem udruženju.

Med vojne žrtve v Grčiji spadajo tudi begunci, ki so morali pribežati iz svoje domovine, ako so utrpeli škodo na zdravju.

Invalidi se dele v 4 kategorije, po katerih prejemajo pokojnino in sicer so 1. kategorija 25% invalidi, 2. katego-

rija 50% invalidi, 3. kategorija 75% invalidi, 4. kategorija pa 100% invalidi.

Pokojnina znaša v 1. kategoriji 650 Drahem, v 2. kategoriji 1200 Drahem, v 3. kategoriji 1800 Drahem, v 4. kategoriji pa 2500 Drahem letno. Vdovske pokojnine so za 25% nižje. Z ozirom na razmere so te pokojnine zelo nezadostne. Po posebnem zakonu so vezani delodajalci zaposliti 10% svojih uslužbencev z vojnimi invalidi. Ker pa se večina prebivalstva peča s kmetijstvom, s tem ni veliko pomaganega. Invalidom-kmetom pa se tudi ne more pomagati z dodelitvijo zemlje, ker je ni na razpolago. Vendar pa je bila že mnogim invalidom dodeljena zemlja.

Za zdravljenje invalidov je ustanovljenih nekoliko bolnic ter zdravilišč, posebno za tuberkulozne. Zdravilišči za tuberkulozne sta v Atenah in Solunu, ki sta moderno opremljeni z vsemi tehničnimi in higijeničnimi pripomočki.

Tudi je nekaj invalidskih domov, v katere se sprejemajo v oskrbo invalidi, ki imajo nad 75% delanežmožnosti ter si ne morejo vstvariti nikake eksistence v javnem življenju.

V invalidskih domovih dobivajo hrano, obleko, zdravila in vso potrebno

oskrbo, zato pa dobivajo za 50% manjšo pokojnino.

Družine teh oskrbovancev pa dobivajo poleg tega ravnotako pokojnino kakor vojne vdove in sirote.

V invalidskih domovih je približno 7000 invalidov. Po možnosti se tudi v invalidskih domovih zaposlujejo s pletenjem in izdelovanjem krtač itd., toda delo dobe plačano. Imajo tudi več drž. domov, specijelno za vzgojo vojnih sirot, kjer se iste po svojih sposobnostih izobražujejo.

Po končanem učenju se jim preskrbi službe.

Invalidske organizacije imajo svoje sedeže po vseh večjih mestih. V svojih lokalih imajo tudi knjižnice in čitalnice.

V zadnjem času je mnogo pritožb protezarjev, da so postale njihove proteze slabe in apelirajo na vlado, da temu odpomore.

Vlada je leta 1931 otvorila Državno protezno delavnico, kjer bodo dobivali invalidi v bodoče vse proteze.

Število grških vojnih žrtev znaša: Invalidov je 2200 s 100%, 9600 s 75%, 17.850 s 50% in 36.200 s 25%.

Vdov je 44.350, polsirot 88.960, popolnih sirot pa 23.000.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje K. O. Ptuj. Prosimo, da podaste natančna pojasnila v »Vojnem invalidu«, kako se bo moralo postopati glede nabave novih železniških legitimacij.

Ali bodo veljale še nadalje stare slike ali ne?

Ali bo treba stare legitimacije oddati s slikami vred ali ne. Ali bo treba sploh legitimacije oddajati, ker to moramo vedeti radi poštini. Objavite to čim najbolj popularno, tako da bo vsak lajik razumel.

Odgovor. Ker veljajo železniške legitimacije samo za dobo petih let, bo morala večina invalidov, ki so dobili pred 5 leti prve legitimacije, dobiti — nove.

Za vsako legitimacijo bo treba slike in 10 Din v gotovini, kakor prvotno.

Seveda dotičnim, kateri pa legitimacij nimajo še pet let in imajo v njih še prazne liste za potrdila ob letu, ni treba novih, temveč bodo dali podaljšati še stare.

Opozorjamo pa, da ako kdo ni dal legitimacijo vsako leto potrditi, da ima

na ta način še od prejšnjih let prazne liste, da dotični listi ne veljajo za prihodnja leta. Vsako leto se vpoštevata kot porabljeni, čeprav dotičnik ni dal legitimacijo potrditi in se ni vozil.

Stare legitimacije je treba oddati nazaj in v zameno za staro dobi vsak novo. Slike iz starih legitimacij se lahko iztrgajo.

Invalidom bodo vpoštevati tudi stare slike, iztrgane iz starih legitimacij, ako so še dobro ohranjene.

Tekom meseca decembra lahko Krajevni odbori zberejo legitimacije za obnovev ali podaljšanje ter jih pošljejo Dravski finančni direkciji v Ljubljani, da jih bodo ob novem letu lahko takoj dobili, ker bo po novem letu najbolj naval zanje.

Ako bo Dravska finančna direkcija kot običajno tudi letos izdala svoja navodila, jih bomo objavili.

Ako pošiljajo Krajevni odbori legitimacije preko Oblastnega odbora, naj napravijo sezname legitimacij s kopijami ali duplikati, da ostane en izvod za Oblastni odbor.

Kazni invalidov.

Dopis iz Celja.

Ne da bi se ozirali na § 5 občega državlanskega zakonika, ki določa, da zakon ne vpliva na dejanja, ki so bila izvršena predno je isti stopil v veljavo, razložimo vsebino točke 7, § 42 inval. zakona od leta 1929.

Ta točka se glasi: »Če se kaznujejo s smrtjo, robijo, zatočenjem ali če izgube civilno ali vojaško čast, bodisi po izvršeni sodni sodbi, bodisi po zakonu samem.

Invalidski zakon od 4. julija 1929 bazira in mora bazirati na kazenskem zakonu od 27. januarja 1929.

§ 1 tega kazenskega zakona pravi: »Svekako nihče ne sme biti kaznovan zaradi dejanja, za katero ni predpisal zakon, preden je bilo storjeno, pogoja kaznovanja«.

V III. poglavju so točno navedene vrste kazni in minimalno ter maksimalno trajanje istih.

Tu vidimo, da robija in zatočenje ne more biti krajše od enega leta in ne daljša od 20 let. Obe te kazni se pa prestajata v posebnih kazenskih zaporih.

Strogi zapor ne sme biti krajši od 8 dni in ne dalji od 5 let. Strogi zapor preko enega leta se pa prestaja v posebnih kazenskih zavodih.

Iz avstrijskih časov imamo mnogo slučajev, da so bili invalidi kaznovani radi tepeža ali sličnega z ječo par mesecev in so kazni prestali v zaporu okrožnega sodišča.

Taka kazen ni nikdar enaka zatočenju ter je domneva posameznih invalidskih sudov, da je ječa še večja kazen kot zatočenje brez vsake zakonske podlage, in se more v smislu našega novega kazenskega zakona smatrati le kot strog zapor, ki pa nikakor ne more ovirati pravic invalida.

Bil je že slučaj, da je invalidsko so-

dišče osporilo invalidu invalidnino, ker je bil pogojno radi koristiljublja kaznovan, in to vzlic temu, da zadnji odstavek § 68 kazenskega zakona od l. 1929 pravi: »Ko preteče preskusna doba, za katero je izvršitev kazni določena, pa sodišče ne odredi njene izvršitve, se smatra, da obsojenec niti ni bil obsojen na kazen«.

Resnici na ljubo moramo pa priznati, da je višji invalidski sud na našo pritožbo, ki se je sklicevala na § 68, takoj odredil ponovno sojenje.

Nerazumljivo pa je, zakaj se v nekoliko slučajih ni ugodilo § 90 kazenskega zakona, ki določa: »Po preteku 5 let se na prošnjo osebe, ki je bila kaznovana ozir, prvič obsojena, zbriše tudi obsodba z vsemi njenimi zakoni-timi posledicami«.

V interesu naših tovarišev bi bilo, da se naši oblastni odbori in osrednji odbor na merodajnem mestu ozave, da se bode ta določba kazenskega zakona tudi za invalide upoštevala, ker izrek nekega invalidskega suda, ki se glasi: »če tudi je kazen izbrisana ni izbrisano dejstvo, da je bil invalid kaznovan«, je brez vsake zakonske podlage in naravnost v protislovju z zakonom.

Tragedija invalidske družine v Mariboru.

Dne 12. oktobra t. l. je na Koroški cesti v Mariboru Ana Viherjeva ustrelila svojega moža-invalida in sebe.

Zakonca Viher Ana in Anton sta živela že kakih 10 let v nesoglasju. Istega dne zvečer je prišel Anton kot običajno iz delavnice, ki jo je imel kot mizarški mojster.

Povečerjal je, nato pa sta se začela zopet prepirati. — Šlo je za nek večji dolg. Anton Viher se je začel oblaščiti z namenom, da gre v mesto. Ženi menda

tudi iz ljubosumnosti ni bilo všeč, da gre mož ven, ker je bil nekoliko mlajši in je izgledal še mlajši kot je bil. Očitala mu je razne stvari in se razburjala; ker pa se mož ni hotel na to ozirati, je stekla v sobo in vzela s 5 patronami nabit samokres.

Anton Viher ni ničesar opazil ter se je mirno oblačil dalje, ko je naenkrat počil strel. Krogla ga je zadela le v dlan leve roke. Sledil je drugi strel, ki ga je pogodil v desno stran prsi. Viher je bežal na dvorišče in 40 m daleč od hiše se je zgrudil. Krogla mu je obtičala v prsih. Žena še ni mirovala in je tekla za njim ven. Ko ga je našla ležečega v nezavesti, je nastavila samokres še na levo sence in sprožila. Viher je bil nato mrtev.

Ko je videla strašno dejanje, je nato Ana Viher ustrelila še sebe v sence. Strašno dejanje je opazil 6-letni vnuk,

ki je poklical iz delavnice 24-letnega sina imenovanega. Ta je obvestil policijo ter reševalno postajo, ker je bila Ana Viher še živa. Odpeljali so jo v bolnico, kjer pa je kmalu podlegla.

Pokojni je zelo slovel kot dober obrtnik. Zakonca sta imela troje hčera in enega sina, ki so vsi že stari preko 20 let.

Slučaj je vzbudil v Mariboru veliko sočustvovanje.

Pokojni Viher je bil vnet član naše-ga združenja in je posebno rad pomagal pri kakih naših prireditvah.

Pri pogrebu je bilo opaziti mnogo občinstva in videlo se je, da je bil pokojni obče spoštovan in priljubljen. Dobil je mnogo vencev in šopkov. Tudi Krajevni odbor v Mariboru mu je poklonil venec s trakom. — Naj počiva v miru, preostalim pa naše globoko sožalje.

Naše gibanje.

Zagorje. — Po nalogu komandanta Celj. vojnega okruha br. 30765 od 7. novembra t. l. obvešča sresko načelstvo v Litiji z dopisom z dne 8. nov. 1932 br. 1990/1 vse vojne invalide v tukajšnji občini, ki posedujejo legitimacije za vožnjo po železnici, sledeče:

Osebe, katere se po invalidskem zakonu smatrajo kot vojni invalidi, imajo brezplačno vožnjo na železnici, kadar jih pristojne oblasti pokličejo na zdravniški pregled, zdravljenje, radi proteze ali drugih ortopedskih sredstev in kadar se od tam vračajo zopet na svoj dom, in to v onem razredu osebnih in brzdovlakih, kateri jim pripada po vojaškem činu.

Vsak invalid mora imeti legitimacijo (železniško) z osebno fotografijo, kdor pa je nima, naj isto zahteva od pristojnega vojnega okruha, ker v nasprotnem slučaju bo moral, kadar bo poklican na pregled ali zdravljenje, plačati celo karto za vožnjo.

Invalidska tombola. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je imel dne 2. oktobra 1932 na Trgu Svobode v Mariboru svojo redno letno dobrodelno tombolo, katere pa je bila letos malo bolj slabo obiskana, kakor običajno. Saj pa tudi ni čuda, ker so razna društva prirejala skozi celo leto vsak mesec tombole. Tako dobiček ni bil tako sijajen, kakor smo računali, akoravno je bil obisk precej lep. Uvidevati pa seveda moramo, da je povsod kriza, ki jo čutimo vsi. — Navajamo vse one srečne, ki se jim je sreča nasmehnila: od glavnih je zadela prvo tombolo Din 3000 v gotovini branjevka Steinacher Cecilija iz Studencev pri Mariboru, drugo tombolo, šivalni stroj, je zadel kolarski pomočnik Leopold Reisch, kateri je pripomnil: »stroj že imam, samo šivat ne znam«. — Tretjo tombolo, kompletni Radio-aparat, hoče montirati in poslušati Alojz Kacjan, tkalec iz Ruš, četrto tombolo, moško kolo, pa je odpeljal Marini Friderik, kmetski sin iz Bezene, peto tombolo, fantovsko kolo, je odpeljal Kozel Franc, železniški delavec iz Goč, šesto tombolo, gramofon s ploščami, ima Anton Bergine iz Maribora, sedmo tombolo, voz premoga, bo rabil za zimo Pertinač Adolf, trgovski pomočnik iz Maribora in osmo tombolo, en voz bukovih drv, bo kuril Legvart Anton, železničar iz Studencev pri Mariboru.

Tudi ostali dobitki, razne sportne potrebščine, živila, oblačila in razno, je bilo srečnim v popolno zadovoljstvo, tako da se je slišalo od množice, da je invalidska tombola res najboljša in najlepša prireditev.

Tem potom se Kraj. odbor udruženja vojnih invalidov v Mariboru celokupnemu občinstvu prav srčno zahvaljuje za udeležbo; zlasti najsrčnejša zahvala vsem dobrotnikom in darovalcem za finančno in materijelno pomoč in vsem, ki so pokazali sočutje in socialno umevanje do vojnih žrtev. — Priporočamo se v bodoče za pomoč in naklonjenost.

Počastitev žrtev svetovne vojne. V soboto, dne 29. oktobra 1932 ob 9. uri je Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Mariboru priredil v stolni župni cerkvi žalno mašo ali parastos v spomin tisočim žrtvam svetovne vojne. Razen zastopnikov Krajevnega odbora je prisostvovalo od povabljenih veliko število višjih in nižjih oficirjev maribor-

ske garnizije ter sreska načelnika za levi in desni breg, kakor tudi mnogo ostalega občinstva. — Le od članstva in preostalih vojnih žrtev se je opazilo jako majhno udeležbo, zato prosimo v bodoče malo več pietete do preminulih članov in vojnih žrtev.

Ptuj. Tukajšnji »Foto Central« Maks Kores, fotograf, nam je obljubil, da bo delal slike za legitimacije vojnim invalidom zelo poceni, tako da bo lahko vsak dobil 3 slike za 15 Din. To pa le tedaj, ako bodo prišli po trije in trije skupaj. To se pravi: g. Kores bo slikal po tri naenkrat in ravno radi tega bo slikanje tako poceni. — Zberite se torej po trije in trije in lahko greste kar naravnost k fotografu Koresu Maksu v Ptuj, Prešernova ulica 19, t. j. tam, kjer stoje ob petkih šepharji pri studencu.

Odbor.

Krajevni odbor UVI v Šoštanju pozivlja vse one naročnike, ki imajo naročnino za list »Vojni invalid« na dolgu, da isto do 15. decembra t. l. poravnajo. Ako tega ne bodo storili, bomo zaostankarje v prihodnji številki pozvali po imenu in jim nato list odpovedali, zaostalo naročnino pa od njih sodnim putem iztirjali.

Oni naročniki pa, ki trdijo, da so list plačali direktno upravi »Vojnega invalida«, naj se pri temu odboru s poštnimi priznanicami izkažejo, ako ne, se jih bo istotako pozvalo po imenu.

Krajevni odbor v Murski Soboti poziva vse one tovariše in tovarišice, ki še niso poravnali članarine in naročnine za list, da to čimprej storijo. Nadalje opozarja vse prizadete, ki še niso preiel rešenj od invalidskih sodišč, da kakor hitro kdo dobi rešenje, naj se nemudoma zglaš z njim pri tajništvu, ker se je že dostikrat dogodilo, da je bil vsled nevednosti ali napačnega tolmačenja zamujen 15-dnevni prizivni rok. Torej pridite z rešenjem takoj, da vam bo tajnik vse natančno razložil ter po potrebi tudi pravočasno vložil priziv.

Pozivamo sledeče člane, da pridejo po članske knjižice: Vitez Rozalija, Moravci; Mencinger Marija, Pertoča; Florvat Josip, Bogojina; Malačič Marija, Kukeč; Gorčan Marija, Kukeč; Vrečič Ana, Gerica; Hašaj Alojzija, Gederovci; Lach Marija, Korovci in Kranjce Rozalija, Gederovci.

Naročite Ratnega invalida!

Središnji odbor apelira na tovariško pomoč, da bi podpirali njegovo glasilko »Ratni invalid« s tem, da bi se priglasilo čim več naročnikov. List je pisan v cirilici in deloma v latinici ter pri naša prav zanimive in točne informacije kot centralni organ, ki ima najprej informacije v sedežu prestolice. Okoli 450 organizacij v celj državi bi moglo imeti najmanj 74.000 naročnikov.

»Ratni invalid« izhaja tedensko. Naših organizacij dolžnost je, da ga imajo vse, posamezniki pa, ki čitajo cirilico in lahko utrpe vsaj v obrokih naročnino, naj tudi naroče »Ratnega invalida« preko našega Oblastnega odbora.

Ljudska samopomoč vas vabi k pristopu. Velike važnosti za vsakega je, da je zavarovan za slučaj smrti. Plačila so majhna, ker je društvo namenjeno ravno revnim slojem. Priglasitve sprejema poverjenik Stanko Tome pri Oblastnem odboru udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

NE POJDIMO MIMO!

Slovenci imamo slavno, obširno ter pomembno zgodovino; saj pa tudi skoro ni naroda, ki bi se bil moral kakor Slovenci boriti s tolikimi težkočami za svoj obstoj, razvoj ter končno za svojo svobodo. Neprecenljivo vrednost in sladkost svobode bi nedvomno še bolj od nas znali ceniti naši predhodniki, ki so trpeli mnogo venomer pod tujim pritiskom; stiskal in tlačil jih je knez in grajščak, vrival jim svoj jezik in šege tuj pohlepnež, osvajal si njih imetje barbar ter tiral v sužnost dečke in deklice kruti Turek. Držati je moral Slovenec v prešlih vekih tako rekoč z levico za plug, z desnico pa za meč in puško, da je branil in ohranil nam naslednikom najboljšo doto — našo lepo, milo in sveto slovensko zemljo.

Vsled tega pa ni zgolj lepo in pohvalno, da živi v našem spominu nesmrtno ta njihova presvetla narodna zavest, njih napor in delo, nemalokrat s krvjo oškropljeno, nego dolžnost bodi vsakega zavednega Slovenca, biti tem junakom, značajem in vzorom srčno hvaležen in dosleden. Ker ta zavest gori se ti pomembni dogodki proslavljajo pri nas živo in mnogobrojno; zato zasluge naših prednikov na gospodarskem, prosvetnem in bojnem polju za zlato svobodo žive med nami nesmrtno življenje.

Eden te vrste praznikov se je vršil nedavno na Krškem polju. Spominjal je na velike dogodke pred 360 leti, ko so se naši predniki borili za svojo staro pravdo. Na tisoče in tisoče slovenskih in hrvatskih kmetov je padlo v tej borbi — v borbi za zlato svobodo.

Bržčas je tudi marsikateri invalid dobil te pomenljive članke v svoje roke ter sledil s pažnjo razpravljanju o pomenu pojasnjenim od izvrstnega poročevalca v časopisu. Prežet najboljših utisov je moral biti vsakteri, premotivši izbrane ter vznešene besede raznih častnih in veljavnih govornikov na tem sestanku, v jedru govorečih po večini o vrednosti in lepoti zlate svobode, katera je končno kakor zvezda jutrnica krasno in razveseljivo zasvetila tudi nam Slovincem v naši lepi Jugoslaviji. Kdo pa tudi ne bi ljubil iz srca in duše teh naših v klasju valovečih ravan, kdo se ne bi navdušil za divoto naših bogatih vinskih goric ter šušljajočih zelenih gozdov; kdo bi zamogel brez vneme mimo našega prijaznega, z zlato dušo odličnega slovenskega ljudstva; kdo ne bi zaprisegel zvestobo svoji domači grudi, zaprisegel ohraniti in braniti ta naš biser, čeprav za ceno lastne krvi. V globino slehernega zavednega srca segajoče so osobito besede zaščitnika nas invalidov, g. ministra Ivana Puclja, ki zvene tako vzvišeno in resnično: »Vse dobite na svetu za denar in zlato, narodne svobode pa ne morete kupiti z denarjem in bogastvom, marveč samo s svežo, vročo krvjo, ki teče na bojnih poljanah.« In kje je vrelo iz ran več te krvi kot ravno v prošli svetovni vojni, Mar ne zrcali iz teh besed g. ministra tako kristalno najboljšo in najodličnejšo priznanje predvsem našim tovarišem, ki so baš za narodno svobodo prelili svojo srčno kri, samo, da bi bila naša mila domovina oteta in srečna ter bi postal slovenski narod — na svoji zemlji svoj gospod. Odsvit tega priznanja pa pada neoporečno tudi na nas invalide, bivše

borce, ki smo bili pripravljeni isto tako izkervaveti za našo očetnjo in naše osvobojenje. Možu in značaju teh plemenitih idej vsa čast! Ravno to bodi nam revnim invalidom porok, da še utriplje srce, ki zna in hoče razumeti vse potrebe invalidov-borcev za našo svobodo; da se hoče ublažiti trd položaj zlasti onih nekaterih, ki so se jim pravice in pokojnine brezvestno črtale. V zameno za naše zasluge in žrtve za domovino in svobodo nas vseh pa ne tirjamo bogastva — o ne. Prosimo le zaščite in potrebnega kruha.

Smešnice

Prijatelj mladega zakonskega para občuduje dete: »Komu pa je prav za prav vaš mali podoben?«

Ponosni oče: »Nos ima po meni, oči po moji ženi, glas pa tak kakor hupa našega avtomobila.«

Žena: »No, kako je bilo na gostiji?«
Mož: »E, ko bi bila juha tako slana

kot vino, a vino tako staro kot gos, a gos tako debela kot gospodinja — bi bilo morebiti dobro...«

Učitelj: »No, Janezek, kaj z gosko, katero mi je mislil poslati tvoj oče?«
Janezek: »Zdi se mi, da je ozdravela in začela znova zobati...«

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Kolodvorska ul. 35. Tiska tiskarna „Slovenija“ v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.

Gostilna pri SLEPEM JANEZU

se priporoča cenj. občinstvu za
oblilen obisk.

Ljubljana - Št. Vid
(tramvajska proga)

Kdor začniju se sam,
Podlaga je tujčevi peti!

Ali res ne verujete, da izdeluje
tovarna

Teokarović, Paračin
najfinejšega sukna iz čiste volne
po cenah, ki bodo preprečile
uvoz inozemskih izdelkov. Obiščite skladišče tovarne:

Gradišče št. 4.
Na drobno! Na debelo!

FR. ROJINA

strugar
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8
(nasproti hotela Štrukelj).

Izdeluje vsa v to stroko spadajoča
dela, raznovrstna stojala in lesten-
ce za električne luči.

Ima v zalogi krogle in kegle za
za keglanje in balinanje.

Double, modni
kamgarn, športni
ševljot
za fine obleke in suknje
Velika izbira, ugodne cene
R. MIKLOŠIČ
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Medar-
ska ulica - Pred škofijo

Julija Polanjko

Idelovanje in barvanje klobukov ter volneni izdelki domače izdelave.

LJUBLJANA, Klunova ulica 7

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknenega blaga za moške in ženske obleke Lepa izbira svilenih
rut in žepnih šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Vabimo Vas,
oblečite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite
oblačilnih potrebščin.

Za mal denar — Trenchcoate,
suknje, obleke, perilo in drugo.

A. PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

LEGAT — specerija — delikatesa — zajutrkovalnica

Ljubljana — Miklošičeva cesta št. 28

Kava, dnevno sveža iz lastne novodobne pražarne

Vojni tovariši in invalidi obiskujte prilikom svojih izletov

gostilno

**JANKO CIRMAN
MEDNO**

kjer se točijo pristna štajerska
in dolenska vina — gorka in
mrzla jedila vedno na razpolago.

Benedikt Satler

LJUBLJANA — MOSTE
Pokopališka ulica 5

izdeluje vsakovrstne kipe,
relijefe, portrete po lastnih
ali danih načrtih ter izvršuje
vsa v kiparsko stroko
spadajoča dela. — Modeli
svetnikov za zvonolivarne.
Cene zmerne. Za strokovna
izvršitev jamči.

Dr. Pirčeva sladna kava

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa
in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

je prvovrsten domač izdelek, s
katerim pripravite zdravo, izdatno,
redilno in ceneno pijačo za Vas
in Vaše otroke.

Vojni tovariši in invalidi!

Priporoča se trdka damskih slamnikov in klobukov

Cecilija Bricelj, Ljubljana

Križevniška ulica št. 2 in Vodnikov trg (stojnica)

Vam nudi dobro blago po najnižjih cenah. Sprejemajo se popravila
in barvanje vseh vrst klobukov.